

Wij danken iedereen die heeft bijgedragen aan deze begroting. Het college, de griffie en de ambtenaren. Het resultaat ziet er financieel gezien prima uit.

Voorzitter,

We gaan langzaam aan weer richting de verkiezingen. En uiteraard lopen we daar met deze Algemene beschouwingen al voorzichtig op vooruit. U zult ons dat niet kwalijk nemen.

De voorbije bestuursperiode was naar binnen toe rumoerig - onrustig en dat is nooit goed voor de stabiliteit van .. en het vertrouwen in het Openbaar Bestuur. De helft van de zittende wethouders stapte om vage redenen in nog geen half jaar tijd op. Daarnaast viel het onze fractie op dat deze coalitie weinig bereid is om samen te werken met andere partijen. Er wordt veel gepraat over bestuurlijke vernieuwing, maar in de praktijk is daar eigenlijk niks van terecht gekomen. Veel van wat in de raad wordt ingebracht is al door de drie coalitiepartijen voorbesproken. Ruimte voor inbreng van anderen is er gewoonweg niet. De coalitie houdt de deuren van Leudal voor ons potdicht.

Verder is ons opgevallen dat het met de informatievoorziening steeds verder bergafwaarts gaat. We krijgen steeds minder informatie en het duurt steeds langer voordat we informatie krijgen. Daarnaast zijn veel raadsvoorstellen kwalitatief echt zwaar onder de maat.

En dan de overige informatie waar wij als raad om vragen: Raadsvragen worden nog wel beantwoord, maar vaak duurt dat een maand, wat betekent dat de actualiteit van de vragen al voorbij is. Ook onze vragen om openheid van zaken te geven om inzage te geven in dossiers, om aanvullende documenten ... Het blijft angstvallig verborgen gehouden voor de openbaarheid. Wat ons betreft moet dat echt anders. Niet alleen voor ons als raad - om ons werk normaal te kunnen doen-, maar ook richting onze inwoners om op een open en transparante wijze verantwoording af te leggen. Ook vanuit onze burgers horen we nog steeds dat ze lang moeten wachten op een antwoord en dat het allemaal zo lang duurt.

Dus een belangrijk thema voor Ronduit Open zal zijn - en dat zal niemand verbazen- om deze transparantie te vergroten. Niet zeggen wat er allemaal niet verstrekt kan worden, maar ... ALLES openbaar, tenzij. Iets wat we dachten eerder ook uit de mond van wethouder den Teuling te hebben vernomen maar waar in de praktijk helaas weinig van terecht is gekomen.

P

En dan nog even iets over de financiële overschotten. Leudal heeft ieder jaar veel geld over, wethouder Van Helden voorspelde vorige week voor 2025 ook weer een miljoenenoverschot. Meestal incidenteel, soms structureel. Geld dat geïnvesteerd moet worden in onze gemeente en ingebracht moet worden in de begroting. Waarmee integrale keuzes kunnen worden gemaakt.

Ook vroegen wij het college om realistisch begroten. Wat is er wel nodig en wat niet. De wethouder zei in de commissie dat er weinig bereidheid was intern om aan de slag te gaan met het zero-based budgetteren. En dat is jammer, omdat juist op die manier er een inzicht wordt gekregen in welke budgetten nodig zijn en welke niet.

Hoe zien wij als Ronduit Open dan de toekomst van Leudal voor ons?

Voor Ronduit Open is er altijd één themahet belangrijkste is en dat is het behouden en verbeteren van de leefbaarheid in al onze dorpen. We hebben 16 fantastische dorpen en volgens sommigen zelfs 17. Daar zit veel energie, .. maar die dorpen, die burgers, die ondernemers verwachten ook wat van ons. Ronduit Open gaat samen met die energie uit de dorpen de komende jaren de leefbaarheid verbeteren.

Dat willen we bereiken door vol in te zetten op voor ons drie belangrijke thema's:

1. **Wonen**. Dit college beloofde 750 woningen maar realiseerde maar een gedeelte daarvan. Wij vroegen naar een planning. Wanneer gaat er wat worden gebouwd? Maar dat overzicht is er dus niet. En dus is er ook geen regie vanuit dit college op het realiseren van de broodnodige woningen. Hoe kan het dan wel? Wij denken dat we meer kunnen bereiken door het grootser aanpakken van bouwplannen en door meer met de marktpartijen aan de slag te gaan. Meer ruimte geven aan initiatieven en plannen van onze burgers. Voor starters, voor ouderen maar eigenlijk voor al onze burgers die een wens hebben om in ons mooie Leudal een woning te krijgen. Woningen zijn wat ons betreft een voorwaarde voor het behoud van de leefbaarheid en dat krijgt bij ons prioriteit. Ronduit Open gaat die woningen die nodig zijn wel realiseren.
2. Het tweede dat belangrijk is voor de leefbaarheid in de dorpen zijn: **onze verenigingen**. En daar zit een grote zorg. We lezen in de nieuwe plannen van dit college dat ze groots willen bezuinigen op verenigingen en hun accommodaties. Ronduit Open wil juist investeren in de verenigingen. Wij gaan als het aan ons ligt geld beschikbaar stellen voor een sterk en waardevol verenigingsleven. Het heeft wat ons betreft geen zin om alle kosten door te

berekenen naar de gebruiker. Ons is het zeker wat waard dat verenigingen sterk blijven en dat onze burgers zoveel als mogelijk kunnen blijven sporten of muziek maken in hun eigen dorp. En ja, dat betekent dat er soms volgens een landelijke norm een tennisbaan of een voetbalveld teveel is, maar als dat de leefbaarheid bevordert en het er zorg voor draagt dat iedereen mee kan doen (ook diegenen voor wie dat niet altijd vanzelfsprekend is) heeft ook dat bij ons prioriteit. Wij willen dat iedereen kan meedoen en het liefst in haar of zijn eigen dorp. Kortom zonder verenigingen geen leefbaarheid en zonder leefbaarheid geen levendige dorpen. Als we nu ook weer zien hoe weinig er wordt meegewerkt aan een dorpshuis in Neeritter is dat niet waar wij voor staan. Heeft Neeritter niet al lang genoeg moeten wachten?

3. Het laatste wat bij ons prioriteit heeft als we het hebben over de leefbaarheid, is de kwaliteit van de openbare ruimte. Ronduit Open vindt dat in onze dorpen het onderhoud van groen, de stoepen en de wegen echt beter moet. De afgelopen periode hebben we te vaak gezien dat dat niet op orde was. Wij denken dat er in samenspraak met de dorpen en de dorpsraden duidelijke afspraken gemaakt moeten worden om de kwaliteit te verbeteren. Ook als we kijken naar de wegen, met name in het buitengebied, dan vindt Ronduit Open dat dat beter kan. Het moet meer aandacht hebben dan nu. Ronduit Open vindt dat we veel meer de middelen die we hebben moeten besteden aan het onderhoud in de dorpen. Een aantrekkelijk en mooi onderhouden dorp draagt ook bij aan de leefbaarheid.

Voorzitter,

Ronduit Open staat voor de leefbaarheid in onze dorpen. Dat verandert niet. En nu we toch enkele bedreigingen op ons af zien komen waar het gaat om die leefbaarheid, denken wij dat je juist nu moet investeren in de leefbaarheid. We moeten meer en grootschaliger bouwen door zelf veel meer initiatief te nemen - niet achterover leunen- , we moeten meer investeren in onze verenigingen en we moeten zorgen voor een mooie groene omgeving, goede wegen en fietspaden. Zoals gezegd: Mooie dorpen zijn leefbare dorpen!

Ik kom tot een afronding.

Voorzitter,

Jarenlang hebben we ons in Leudal als Calimero gedragen. We hadden het over krimp en over de trek naar de stad. We lieten ons wijs maken dat we onze woningbouwplannen in de ijskast moesten zetten, we moesten onze zwaar

bevochten bouwgrond afwaarderen naar landbouwgrond, Waarom? Ronduit Open ziet kansen en wil die grijpen. De problemen in de stad, zijn een kans voor ons. Onze burgers, weten in wat voor een prachtige omgeving we wonen, wat voor prachtige verenigingen en evenementen we hebben.... We zijn het OLS toch nog niet vergeten. Onze eigen burgers, onze jeugd, onze ouderen... ze willen hier blijven wonen omdat ze zich verbonden voelen met hun dorp. En wij .. wij moeten ons ontdoen van die eierschaal. Weg met dat doemdenken. Niet alleen maar zeggen hoe het niet kan, maar meedenken hoe het wel gaat lukken.

Helaas zien we de visie van Ronduit Open niet terug in deze begroting maar volgend jaar kan alles anders zijn.

Namens de hele fractie van Ronduit Open dank ik u voor uw aandacht.